

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۴/۲۵

شماره: ۱۴۰۲/۳۳/۵۴/۶۸۳

پیوست: دارد

ساعت: ۱۲:۱۴

**معاونت محترم درمان دانشگاه علوم پزشکی تهران**  
**معاونت محترم درمان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی**  
**معاونت محترم درمان دانشگاه علوم پزشکی ایران**  
**سلام علیکم**

ضمن عرض احترام؛ با عنایت به اجرایی سازی نظام ثبت و طبقه بندی علل مرگ در **کلانشهر تهران** (مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران بزرگ) بر اساس نظام استاندارد بین المللی ICD10 و سپردن مسئولیت این مهم به این معاونت از شهریور ماه سال ۱۳۹۳ تا کنون و با توجه ویژه به عدم رعایت دستورالعمل های ثبت گواهی های فوت توسط تعدادی از پزشکان صادره کننده گواهی فوت، خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمائید تا کلیه پزشکان محترم شاغل در بیمارستان های دولتی و خصوصی و نیز پزشکان شاغل در درمانگاه ها و مطب های بخش خصوصی تحت پوشش آن معاونت محترم، در تنظیم و صدور گواهی فوت های مربوطه، **به موارد ذیل دقت کافی و وافی لحاظ نمایند :**

۱- **کد ملی متوفی خوانا و صحیح** ثبت گردد.

۲- **آدرس محل سکونت دائمی متوفی بطور کامل ثبت شود.** نظر به اینکه تهیه سیمای مرگ و میر توسط وزارت متبوع بر اساس **محل سکونت دائمی متوفی** صورت می پذیرد، **ثبت صحیح آدرس و تلفن متوفی** در گواهی فوت بسیار ضروری می باشد. **تاکید می شود؛ آدرس محل سکونت متوفی مکانی است که متوفی در سال گذشته بیشترین زمان را در آن مکان سکونت داشته است.** لذا خواهشمند است از ثبت آدرس اقوام در تهران، آدرس محل تولد، آدرس محل فوت و یا دفن در قسمت محل سکونت دائمی متوفی **جداً خودداری** بعمل آید.

۳- **گواهی فوت های صادره از بیمارستان و درمانگاه، حتماً مهور به مهر آن مرکز** گردند.

۴- **پزشکان محترمی که در مهرشان نام بیمارستان ثبت شده است از مهر خود در بیمارستان های دیگر استفاده ننمایند.**

۵- **مهر پزشک کاملاً خوانا باشد.**

۶- با توجه به مشکلات عدیده پیش آمده لازم است در صورتی که مرگ متوفی **طبیعی باشد؛ هر دو قسمت صادر کننده گواهی فوت و جواز دفن توسط پزشک معالج مربوطه تکمیل و مهر گردد و در صورتی که مرگ غیر طبیعی است؛ می بایست متوفی جهت صدور گواهی فوت و جواز دفن به پزشکی قانونی ارجاع گردد.**

لازم به ذکر است؛ **مراکز صدور جواز دفن (دادپزشک)** جهت مشاوره به مراکز درمانی در راستای صدور صحیح جواز دفن و نیز معاینه اجساد در موارد مشکوک، توسط سازمان محترم پزشکی قانونی ایجاد شده است و در شرایطی که روند جاری صدور جواز دفن برای متوفی در بیمارستان مقدور نباشد، کادر پزشکی مرکز درمانی می بایست **با مرکز ساماندهی به شماره تلفن: ۷۷۵۳۷۵۳۰** تماس گرفته و متوفی توسط این مرکز معاینه گردد و دادپزشک در صورت



امکان نسبت به صدور جواز دفن اقدام نموده و در غیر این صورت، سیر قانونی برای ارجاع جسد به پزشکی قانونی انجام خواهد شد.

لازم به ذکر است؛ بر اساس دستورالعمل صدور گواهی پزشکی فوت؛ پزشکان هنگام صدور گواهی مربوطه، لازم است **موارد ۱۹ گانه که لزوم ارجاع به سازمان پزشکی قانونی را دارند** و پشت برگه سفید گواهی فوت ها ذکر شده است را بررسی نمایند و در صورتی که مرگ طبیعی است و شامل موارد ارجاعی به پزشکی قانونی نمی باشد، اقدام به صدور گواهی فوت نمایند و **در غیر این صورت لازم است متوفی به همراه فرم ارجاع به پزشکی قانونی ارجاع شود.**

**در این خصوص یادآور و متذکر می شود: متخصصین محترم پزشکی قانونی مستقر در بیمارستان ها به هیچ عنوان جایگزین پزشکان سازمان پزشکی قانونی نمی باشند.**

۷- **بر روی نوشته های گواهی فوت مهر زده نشود** تا قابل خواندن باشد.

۸- گواهی فوت باید با خودکار و با خط خوانا به صورتی نوشته شود که **روی هر چهار نسخه مربوطه قابل خواندن** باشد.

۹- **علت فوت می بایست به فارسی نوشته شود**، از نوشتن علل فوت به زبان انگلیسی و یا بصورت مخفف (abbreviation) **می بایست خودداری شود.**

۱۰- **در صورت ابتلای متوفی به کانسر، می بایست حتماً موضع کانسر فرد مشخص گردد** و از ذکر کلمه کانسر یا بدخیمی به تنهایی، **جداً خودداری گردد.**

۱۱- از نوشتن **علائم بیماری** و یا **حالات و نشانگان فوت** همانند ایست قلب، ایست تنفس، ضعف و ... برای علل فوت، **می بایست خودداری شود.**

۱۲- از نوشتن **اقدامات درمانی انجام شده** در قسمت علل فوت، **اکیداً خودداری شود.**

۱۳- در صورتی که متوفی زن و در **سن باروری** (۱۰ تا ۶۰ سال) باشد، **ردیف ۲۱ گواهی فوت باید تکمیل گردد.**

۱۴- در گواهی فوت های زیر ۷ روز، در صورت زنده زائی، آیتم شماره ۱ گواهی فوت و در صورت مرده زائی، آیتم شماره ۲ **می بایست تکمیل گردد. از پر کردن آیتم ۱ و ۲ بطور همزمان اکیداً خودداری گردد.**

۱۵- **گواهی فوت زیر ۷ روز و موارد مرده زائی**، می بایست برای موارد **مرده زائی از هفته ۲۲ حاملگی به بعد** و یا برای موارد **مرگ زود هنگام نوزادی از لحظه تولد تا ۷ روز اول زندگی نوزاد** تکمیل شود و از نوشتن **گواهی مربوطه در گواهی فوت بالای ۷ روز جذاً خودداری شود.** در ضمن **اطلاعات مادر می بایست بطور کامل ثبت شود.**



تاریخ: ۱۴۰۲/۰۴/۲۵

شماره: ۱۴۰۲/۳۳/۵۴/۶۸۳

پیوست: دارد

ساعت: ۱۲:۱۴

۱۶- پزشکانی که همچنان از گواهی فوت های قدیمی استفاده می نمایند، مقتضی است نسبت به **دریافت گواهی فوت های جدید و امحاء گواهی فوت های قدیم** اقدام نمایند.

۱۷- با توجه به **چاپ جداگانه گواهی قطع عضو** توسط این معاونت، از صدور گواهی قطع عضو در برگه های گواهی فوت **جدا خودداری گردد**. مقتضی است کلیه بیمارستان های تابعه آن معاونت محترم نسبت به دریافت گواهی مذکور اقدام نمایند.

۱۸- به منظور آموزش پزشکان صادر کننده گواهی فوت پیرامون نحوه تکمیل صحیح گواهی فوت، این معاونت **کارگاه های یک روزه مجازی (و یا حضوری) و بصورت فصلی یک بار** و با همکاری اساتید محترم متخصص پزشکی قانونی دانشگاه و نیز سازمان پزشکی قانونی با امتیاز بازآموزی در سامانه جامع آموزش مداوم به آدرس [ircme.ir](http://ircme.ir) برگزار می نماید.

لذا خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمائید؛ تمامی پزشکانی که در منطقه تحت پوشش آن معاونت محترم گواهی فوت صادر می نمایند، **حتماً و ضرورتاً در کارگاه های مذکور شرکت نمایند و در زمان ارائه و تحویل گواهی فوت به ایشان، از مورد مذکور اطمینان حاصل گردد**.

دکتر علیرضا اولیایی نش  
معاون بهداشت دانشگاه

## نکات مهم

این گواهی به طور کلی از دو قسمت گواهی فوت و مجوز دفن تشکیل شده است. هر دو قسمت آن باید توسط پزشک/ماما مهر و امضاء شود و مجوز دفن باید توسط مراجع قانونی صادر گردد.

در موارد زیر مجوز دفن توسط پزشکی قانونی صادر می گردد:

- ۱- مرگ به دنبال اقدام به قتل
- ۲- مرگ به دنبال اقدام به خودکشی
- ۳- مرگ به دنبال هر گونه منازعه (اعم از درگیری فیزیکی و یا لفظی)
- ۴- مرگ به دنبال حوادث ترافیکی (به هر شکل و با هر فاصله زمانی از حادثه که مرگ رخ دهد)
- ۵- مرگ به دنبال مسمومیت (شیمیایی، دارویی، گازگرفتگی و...)
- ۶- مرگ به دنبال سوء مصرف مواد (مخدر، روانگردان، توهم زا و...)
- ۷- مرگ متعاقب برق گرفتگی، سوختگی، غرق شدگی، سرمازدگی، گرمزدگی، سقوط از ارتفاع و ...
- ۸- مرگ ناشی از کار (حوادث شغلی، مواد آلاینده محیط کار و ...)
- ۹- مرگ در زندان یا بازداشتگاه
- ۱۰- مرگ در مراکز اقامت جمعی مانند آسایشگاه، پرورشگاه، اردوگاه، پادگان، خوابگاه و ...
- ۱۱- مرگ ناشی از اقدامات تشخیصی و درمانی
- ۱۲- مرگ مادر ناشی از اقدامات تشخیصی و درمانی در حین بارداری، حین زایمان یا متعاقب زایمان و یا سقط جنین
- ۱۳- مرگ حین یا متعاقب ورزش
- ۱۴- مرگ های ناگهانی، غیر منتظره و غیر قابل توجیه
- ۱۵- هر مرگی که احتمال شکایت از کسی در آن وجود داشته باشد
- ۱۶- هر نوع مرگ مشکوک و مرگ با علت ناشناخته
- ۱۷- هر نوع مرگ افراد ناشناس و مجهول الهویه
- ۱۸- هر مرگی که احتمال جنحه یا جنایت در آن برود.
- ۱۹- مرگ ناشی از حوادث غیر مترقبه

- این گواهی باید با خودکار و با خط خوانا به صورتی نوشته شود که روی هر چهار نسخه قابل خواندن باشد.
- علت مرگ به فارسی نوشته شده و از بکار بردن کلمات بصورت مخفف و انگلیسی جداً پرهیز شود.
- در بند هایی که لازم است گزینه ای با ذکر یک علامت در داخل مربع مربوطه انتخاب شود، لازم است از علامت ضربدر استفاده شود (  )